

Smjernice za održivo i participativno planiranje prostora

Prostorni plan temeljni je dokument kojeg jedinice lokalne samouprave (JLS) imaju na raspolaganju za upravljanje prostorom - ograničenim, neobnovljivim i stoga vrijednim resursom. Proces izrade prostornih planova često nije uključiv već se javnosti otvara tek u fazi javne rasprave o prijedlogu prostornog plana, kada je za bitne intervencije u sadržaj plana prekasno. Nedovoljno participativna i neinkluzivna praksa prostornog planiranja ne može voditi donošenju kvalitetnih prostornih planova, realizaciji potreba lokalne zajednice, kao ni održivom razvoju.

Najbolje rješenje za ovaj problem je primjena metoda rane participacije javnosti odnosno uključivanje širokog kruga dionika lokalne zajednice - stručnjaka, organizacija civilnog društva, javnih institucija, poslovnih subjekata, akademske zajednice i građana u proces promišljanja prostornog planiranja. Stajališta svih dionika potrebno je prikupiti, razmotriti i one relevantne ugraditi u prostorni plan. Metode rane participacije treba utemeljiti na interdisciplinarnosti odnosno ekspertizi s područja arhitekture, urbanizma, graditeljstva, tehničkih disciplina važnih za planiranje infrastrukture, geografije, demografije, sociologije, komunikologije, sudioničke demokracije, ljudskih prava i zaštite okoliša, građevine i dr.

Uvod

Ključni izazov projekta SUSTINEO je bio kako pridonijeti postizanju održivog razvoja (OR) u Hrvatskoj. Naime, uočen je manjak povezanosti između stvarnih lokalnih razvojnih potreba i javnih politika, a osim na razini pojedinih dionika, ne postoji ni sustavno zagovaranje, kao ni kompetencije za upravljanje te provedbu održivog razvoja na razini Hrvatske.

Tema ovih smjernica je **održivo i participativno planiranje pri izradi prostornih planova jedinica lokalne samouprave (JLS)** kako bi ti planovi bili u skladu s potrebama lokalne zajednice te doprinijeli održivom razvoju. Također, smjernice ukratko prikazuju čimbenike u području, rezultate i dokaze iz istraživanja provedenog u okviru projekta SUSTINEO te JLS-ima pružaju preporuke za poboljšanje stanja.

Čimbenici stanja u području

Prostornim planom JLS-ovi provode politiku urbanizacije i prostornog uređenja, uređuju naselja, definiraju gospodarske i društvene djelatnosti u prostoru te infrastrukturnu mrežu, kao i zaštitu okoliša, prirodnih i kulturnih vrijednosti. Prostorni plan propisuje na kojem se temelje život i rad -

sve aktivnosti u lokalnoj zajednici te njen dugoročni održivi razvoj. Njime se presudno utječe na kvalitetu života u lokalnoj zajednici. Iz navedenog proizlazi pravo i potreba sudjelovanja javnosti u procesima odlučivanja o prostoru odnosno izradi prostornih planova.

Civilno društvo i stručnjaci upozoravaju da je minimum uključivanja javnosti u postupke izrade prostornih planova, prije svega definiran [Zakonom o prostornom uređenju](#), nedovoljan¹. Prema njima, javnost se nedovoljno i prekasno uključuje u procese prostornog planiranja, javnost nedovoljno razumije procese prostornog planiranja te nije dovoljno osviještena o vlastitim potrebama u prostoru i mogućnostima utjecanja na oblikovanje prostora. Primjerice, građani imaju mogućnost inicirati izradu prostornih planova ili izmjene i dopune postojećih planova, no u pravilu, zbog nedovoljne informiranosti, kao i složenosti procesa, to ne čine.

S druge pak strane, JLS-ovi rijetko uključuju javnost u početne faze izrade prostornog plana zbog čega se često potrebe i stajališta korisnika prostora ne ugrađuju u polazišta i ciljeve izrade i izmjena prostornih planova, sadržane u odluci o izradi/izmjeni prostornog plana. Usprkos tome što temeljem [Zakona o pravu na pristup informacijama](#) JLS-ovi nemaju obavezu to učiniti, a Zakon o prostornom uređenju predviđa provedbu javne rasprave te javnog uvida o prijedlozima prostornih planova, ne postoje prepreke da se u ovoj fazi provede savjetovanje što bi doprinijelo participativnosti i ranijem uključivanju javnosti, a u konačnici i kvaliteti plana. Javnost tako nije uključena u pripremu i izradu koncepta prostornog plana već se uključuje tek kada je prijedlog prostornog plana već izrađen. Prijedlog prostornog plana koji se daje u javnu raspravu često je rezultat ovakvog, nedovoljno otvorenog procesa prema kojem je isključena javnost s razlogom skeptična.

Čak i kada postoji veliki interes javnosti za izradu nekoga plana uobičajeno se o prostornom planu provodi tek jedna javna rasprava u trajanju od osam do maksimalno 30 dana, što je često premalo da se građani upoznaju s kompleksnim dokumentima i informacijama koje su predmet javnih rasprava. O prijedlogu prostornog plana JLS-ovi u pravilu provode jedno javno izlaganje. Nakon javne rasprave, primjedbe i prijedlozi javnosti vrlo često se odbacuju, a prijedlog plana u pravilu se ne mijenja bitno. U nekim su slučajevima građani, nezadovoljni vlastitom isključenosti iz upravljanja prostorom, nastojali lokalnim referendumom utjecati na prostorne planove za koje su smatrali da nisu u skladu s javnim interesom. Da su JLS-ovi koristili metode rane participacije, možda bi se izbjeglo nezadovoljstvo građana koje dovodi do organizacije lokalnih referenduma, koji su skupi i često uzaludni. Naime, zbog nepovjerenja koje građani imaju prema političkom sustavu, rijetko gdje će referendumu pristupiti 50%+1 birač, potreban za promjenu. Sve navedeno demotivira javnost na sudjelovanje u postupcima prostornog planiranja.

Nedovoljno participativna i neinkluzivna praksa prostornog planiranja u suprotnosti je s načelom javnosti što je jedno od polazišnih načela prostornog uređenja prema Zakonu o prostornom uređenju kao i s vrijednostima održivog razvoja i participacije, ravnopravnosti, brige za zaštitu

¹ U nastavku je nekoliko primjera koji potkrepljuju ovu tvrdnju:

<https://www.arhitekti-hka.hr/hr/strucno-usavrsavanje/participacija-u-prostornom-i-urbanistickom-planiranju--hibridni-seminar,4481.html>

<https://www.nadzorplus.com/clanci/89,hka-primjedbe-na-prijedlog-izmjena-i-dopuna-gup-a>

https://www.zelena-istra.hr/media/filer_public/d2/67/d2675686-75c6-472d-9a59-d4025b0a5192/zinfo_2013_slucuj_muzil.pdf

<https://kulturpunkt.hr/tema/golferske-halucinacije-i-privatni-interesi/>

<https://www.zelena-istra.hr/hr/articles/novosti/478/za-vise-demokratske-standarde-ukljucivanja-javnost/>

<https://pravonagrad.org/aktivnosti/srd-je-nas-2/>

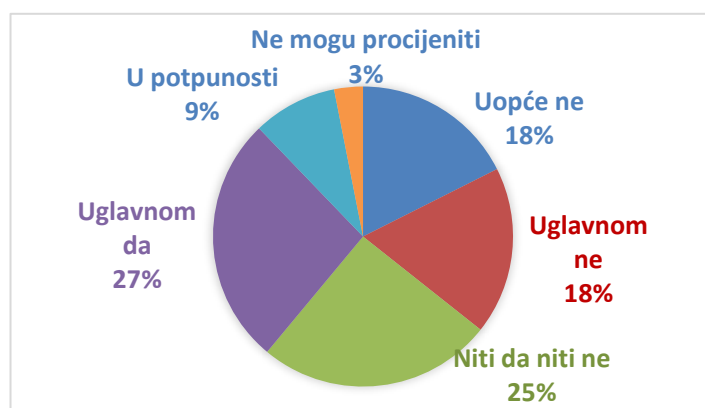
<https://pravonagrad.org/aktivnosti/ne-damo-varsavsku-2/>

okoliša, socijalne uključenosti i ravnopravnosti, zapisanim u temeljnom državnom dokumentu za usmjeravanje razvoja u prostoru, [Strategiji prostornog razvoja Republike Hrvatske](#). Tu su i temeljna načela UN-ovih 17 ciljeva održivog razvoja, UN-ove Nove urbane agende, ali i dokumenata EU-a (npr. Plan EU-a za gradove i dr.)

Rezultati istraživanja u projektu SUSTINEO - građani “potisnuti” iz javnog procesa

U sklopu projekta SUSTINEO, istraživači s Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu u suradnji s ODRAZ-om proveli su istraživanje na razini cijele Hrvatske o lokalnom održivom razvoju, koristeći anketu na reprezentativnom uzorku. Istraživanje je pokazalo da je 36% ispitanih građana u potpunosti ili uglavnom spremno sudjelovati na skupovima građana i javnim savjetovanjima uživo te je 41,20% u potpunosti ili uglavnom spremno sudjelovati u raspravama i savjetovanjima na internetskim platformama.

Graf 1.: U kojoj mjeri su građani spremni sudjelovati na skupovima građana i u javnim savjetovanjima

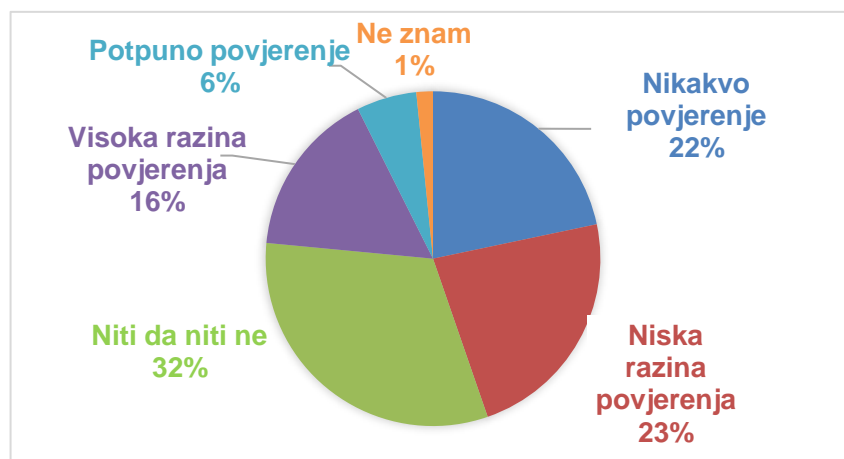

Izvor: Henjak i dr. (2022)

Iako su građani zainteresirani za pitanja s kojima se suočavaju njihove zajednice, istraživanje pokazuje da čak 70,4% ispitanih građana uopće ili uglavnom ne misli da politički sustav u Hrvatskoj omogućuje građanima da utječu na političke procese. Čak 60,9% građana iz istraživanja je vrlo i donekle nezadovoljno načinom funkcioniranja demokracije u Hrvatskoj. To ukazuje da su građani “potisnuti” iz javnog procesa jer lokalni politički i upravljački sustavi ostavljaju malo prostora za participativne procese.

Ovi rezultati ukazuju na činjenicu da infrastruktura demokracije nije učinkovita, a niti inovativna pa je posljedično povjerenje građana u politički sustav i mogućnost njihovog utjecaja na vrlo niskoj razini. Čak 63,4% ispitanika nema nikakvo ili gotovo nikakvo povjerenje u javnu upravu, a 44,7% je nepovjerljivo prema gradu odnosno općini. Ovo stanje potvrđuju i druga istraživanja. Primjerice, Baketa i Bovan (2022.) su pokazali kako se u razdoblju od 1999. do 2020. povjerenje građana u predstavničke institucije smanjilo te da niska razina povjerenja u predstavničke institucije sugerira otuđenost građana od tih institucija i predstavlja problem funkcioniranju predstavničke demokracije u Hrvatskoj. Posebno zabrinjava podatak da 45% svih ispitanika ima nisko ili nikakvo povjerenje u lokalne institucije (općinu ili grad) dok je 32% njih po tom pitanju indiferentno. To je znak za uzbunu jer upućuje na raširenost političke apatije i akumulirano nezadovoljstvo s onim razinama vlasti koje bi trebale biti najbliže i najdostupnije građanima.

Graf 2.: Stupanj povjerenja građana u svoju općinu ili grad

Izvor: Henjak i dr. (2022)

Jedna od mogućih prepreka sudjelovanju je da većini građana vjerojatno nedostaje tehničko znanje. Međutim, oni posjeduju određeno znanje o svojoj zajednici i lokalnom prostoru, koje može biti vrlo vrijedno te kao građani imaju pravo sudjelovati u etičkim i političkim odlukama.

Preporuke

U središtu prostornog planiranja JLS-ova treba biti realizacija potreba zajednice s dugoročnim ciljem postizanja održivoj razvoja. Ovo je moguće isključivo ukoliko se građani i dionici lokalne zajednice koji su korisnici prostora pravovremeno i smisleno uključe u procese prostornog planiranja. Stručnjaci zagovaraju izmjenu zakonodavnog okvira kako bi se propisalo sudjelovanje javnosti prilikom definiranja ciljeva izrade/izmjene plana, kao i u početnim fazama izrade prostornih planova. No, JLS-ovi spremni za participaciju rješenja mogu pronaći i u okvirima postojećeg zakonodavstva.

JLS-ovi mogu koristiti razne metode i alate odnosno uspostaviti suradnju s dionicima u lokalnoj zajednici (primjerice, organizacijama civilnog društva, javnim ustanovama ili privatnim tvrtkama) kako bi na participativan način, vodeći računa o inkluziji, prikupili ulazne podatke i pripremili smjernice za izradu prostornih planova.

Participativan pristup bitno povećava mogućnosti za oblikovanje prostornih planova u skladu sa stvarnim potrebama zajednice, a doprinosi educiranju i motiviranju javnosti na sudjelovanje u procesima prostornog planiranja, prevladavanju konflikata zbog suprotstavljenih interesa, prepoznavanju javnog interesa, kao i zajedničkoj odgovornosti za ponuđena rješenja. Na taj način dugoročno se štede i resursi. Jednostavno rečeno, participacija doprinosi donošenju kvalitetnih prostornih planova, uz široko prihvaćanje javnosti. Održivi razvoj zajednica može se temeljiti samo na participaciji građana i drugih relevantnih i zainteresiranih dionika.

Preporuka	Objašnjenje
<p>1. JLS-ovi trebaju definirati metodologiju uključivanja javnosti i pripremiti plan savjetovanja s javnošću u postupcima prostornog planiranja²</p>	<p><i>Kreatori politika trebaju stvoriti uvjete za održiv, strateški i smislen angažman s građanima i drugim dionicima u procesu izrade prostornih planova. Važno je mehanizam dijaloga ugraditi u procese prostornog planiranja, s dovoljno vremena za doprinose civilnog društva, poslovnog i akademskog sektora, drugih dionika i građana.</i></p> <p><i>Treba osmisliti stabilne mehanizme sudjelovanja i procese praćenja, kako bi se osiguralo kontinuirani, transparentan dvosmjerni dijalog i povratne informacije.</i></p> <p><i>JLS-ovi bi trebali definirati metodologiju koja omogućuje konstruktivnu i smislenu raspravu koja vodi do konkretnih rezultata ili preporuka.</i></p> <p><i>Savjetovanje se mora provesti u dijelu procesa u kojem se mogu preporuke uzeti u obzir i oblikovati konačni rezultati.</i></p> <p><i>Mogu se koristiti postojeće publikacije s jednostavnim i praktičnim savjetima kako JLS-i mogu privući i zainteresirati građane da sudjeluju u procesu prostornog planiranja (npr. angažirati vanjskog stručnjaka kao facilitatora koji će voditi i usmjeravati raspravu prema rješenjima i sl.).</i></p>
<p>Omogućiti izjašnjavanje građana o planskim rješenjima na zborovima građana</p> <p>Preporuča se da jedna od metoda participacije građana bude i provođenje zborova građana temeljem Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te da se prihvate odluke zborova građana kao temelj za izradu prostornog plana naselja.</p> <p>Primjerice, Grad Kraljevica donio je 2021. Odluku o izradi UPU 23 Šmrika kojom je odredio da će se za izradu plana koristiti urbanističko-programska analiza prostora naselja Šmrika. Izradu analize Grad je povjerio stručnjacima iz poduzeća za prostorno i urbanističko planiranje, koji su osim brojnih stručnih suradnika, u izradu analize izravno uključilo građane naselja Šmrika. Temeljem anketa i razgovora s mještanima te stručnih uvida izrađene su tri varijante prostorno-programskih rješenja. Ove varijante stručnjaci su zatim prezentirali Vijeću mjesnog odbora. Vijeće je sazvalo zbor građana na kojem je donesen zaključak o tome da jedna od varijanti postaje odabrano stručno rješenje za izradu UPU 23 Šmrika. Na ovaj način građani su uključeni u ranu fazu izrade plana odnosno pripremu stručnih podloga za izradu plana te su sudjelovali u donošenju planerskog zadatka za izradu nacрта, a zatim i prijedloga UPU-a o kojem će se provesti javna rasprava.</p> <p>Više u videu odnosno prezentaciji Ane Brusić Batistić, Urbanistički studio Rijeka.</p>	
<p>2. Provesti stručne rasprave uoči donošenja odluke o izradi prostornog plana s ciljem ugradnje stajališta stručne javnosti u polazišta i ciljeve donošenja odnosno izmjena prostornih planova</p>	<p><i>Jedna od mogućnosti koje JLS-ovi imaju na raspolaganju je provođenje stručnih rasprava, a kako bi se stajališta stručnjaka ugradila u sadržaj odluke o izradi prostornog plana.</i></p> <p><i>Preporuča se da JLS-ovi u svrhu prikupljanja ulaznih podataka potrebnih za izradu prostornih</i></p>

² u okviru Plana savjetovanja u skladu sa Zakonom o pravu na pristup informacijama

	<p><i>planova uspostave suradnju sa stručnim organizacijama koje imaju ekspertizu s područja arhitekture, urbanizma, graditeljstva, prometa, sociologije, zaštite okoliša, komunikologije, sudioničke demokracije, ljudskih prava i dr.</i></p>
<p>Primjerice, Grad Zagreb, odnosno Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba proveo je 9.-23.09.2022. stručnu raspravu o budućim izmjenama GUP-a Zagreba i GUP-a Sesveta, prema modelu rane participacije.</p>	
<p>3. Pravovremeno prikupiti ulazne podatke i pripremiti smjernice za izradu prostornih planova na participativan i inkluzivan način, uz uključivanje građana i širokog kruga dionika lokalne zajednice</p>	<p><i>Osim stručne javnosti važni korisnici prostora su i sami građani, kao i poduzetnici, civilno društvo i dr. te je poželjno, kako je navedeno u prvoj preporuci, i njih uključiti u procese rane participacije.</i></p> <p><i>Pri tome se mogu koristiti različite metode za prikupljanje ulaznih podataka za izradu prostornih planova, kao i educiranje zajednice o važnosti prostornog plana koji se planira izraditi za neki prostor. To mogu biti primjerice, fokusne grupe, upitnici, ankete, radionice, javne tribine, World Café, vođene ture, konferencija za medije, info točka, zborovi građana i sl.). U tom procesu može se ostvariti suradnja s organizacijama civilnog društva i stručnjacima za vođenje tih procesa.</i></p>
<p>Grad Split je angažirao Društvo arhitekata Splita (DAS) za pružanje savjetodavnih usluga i izradu stručnih smjernica prilikom izrade izmjena i dopuna GUP-a i PPUG-a.</p> <p>U Splitu DAS provodi i participativne radionice te ankete s građanima na razini gradskih kotareva temeljem kojih za Grad priprema smjernice za pripremu odluke o izradi splitskih UPU-a. Na raspolaganju je građanima koji u vlastitom kvartu žele razvijati projekte (pomaže im iščitati prostorno-plansku dokumentaciju, odrediti lokaciju za projekt i sl.), organizira arhitektonske natječaje, izložbe i dr. Više informacija u videu odnosno prezentaciji Daše Gazde iz Društva arhitekata Split.</p> <p>Grad Makarska angažirao je DAS kako bi spriječio devastaciju prostora ilegalnom betonizacijom i prekomjernom stambenom izgradnjom, uoči izmjena PPUG-a kojim je u konačnici zabranjena višestambena izgradnja.</p>	
<p>4. Osigurati pravodobno i transparentno informiranje, kako bi se građani i dionici pripremili za raspravu i kako bi se osigurali jednaki uvjeti za sudjelovanje</p>	<p><i>Svrishodno savjetovanje oslanja se na informiranje o strateškim dokumentima i planovima na proaktivan, transparentan i pravodoban način, omogućujući građanima i ostalim zainteresiranim dionicima pripremu, savjetovanje i koordinaciju s drugim organizacijama.</i></p> <p><i>Kvalitetne informacije o sadržaju savjetovanja treba podijeliti dovoljno unaprijed (minimalno mjesec dana prije početka). Relevantne informacije treba učiniti dostupnima i pružiti dovoljno informacija kako bi se osigurao smislen dijalog.</i></p>
<p>5. Organizirati javno savjetovanje o odluci o izradi prostornog plana te o izmjeni plana</p>	<p><i>Preporuča se provođenje savjetovanja s javnošću o odluci o izradi/izmjeni prostornog plana. Na ovaj način povećavaju se mogućnosti za utjecanje javnosti na ciljeve i polazišta izrade plana u ranoj</i></p>

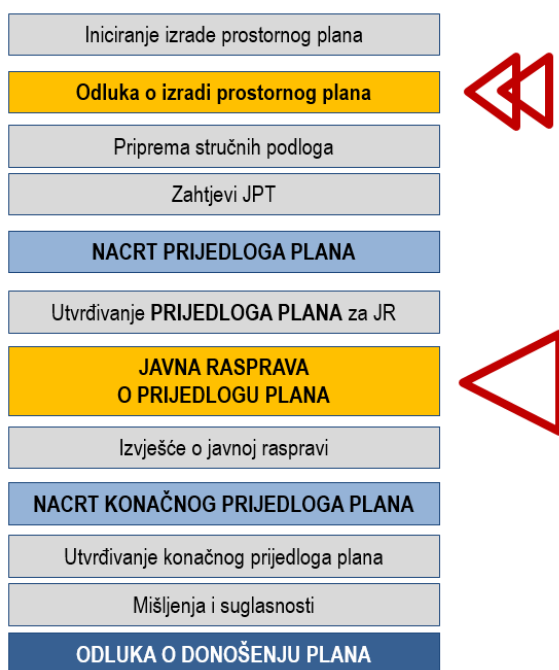
fazi izrade prostornog plana te se umanjuju mogućnosti za buduće nezadovoljstvo javnosti usvojenom odlukom.

Iako ne postoji zakonska obaveza provedbe javnog savjetovanja o odluci o izradi/izmjeni prostornog plana, ne postoje prepreke da se takav proces provede, što pokazuju i primjeri nekih JLS-ova.

Primjerice, Grad Pula je proveo 14. 12. 2022. - 14. 1. 2023. savjetovanje s javnošću o [Nacrtu prijedloga Odluke o izradi IV. Izmjena i dopuna UPU „Max Stoja“](#).

Poželjno je da ovakvom savjetovanju prethode druge metode participacije kojima se zajednica educira o prostornom planu te priprema teren za odaziv javnosti u procesu savjetovanja.

Graf 3: Faze u procesu izrade prostornog plana u koje se može uključiti javnost temeljem Zakona o prostornom uređenju

Izvor: Nikša Božić

6. Ojačati ljudske resurse JLS-ova i njihove kapacitete kako bi se kontinuirano provodilo smisleno i učinkovito savjetovanje

Potrebno je imati kompetentno osoblje u JLS-ovima za provedbu savjetovanja. Imenovanje i educiranje koordinatora za savjetovanje dobar je prvi korak učinkovite provedbe postupaka savjetovanja.

Jedna od mogućnosti je i korištenje podrške županijskih zavoda za prostorno uređenje u provođenju procesa participacije s obzirom na to da te javne ustanove osnovane u svim županijama kao jednu od svojih djelatnosti imaju pružanje stručne savjetodavne pomoći u izradi planova lokalne razine (članak 27. Zakona o prostornom uređenju).

	<p><i>Donositelji odluka također trebaju biti educirani o važnosti i koristima ranog i svrsishodnog savjetovanja s građanima i dionicima. Jedan od načina je i učenje iz primjera dobre prakse.</i></p> <p><i>Vrijeme i sredstva potrebna za postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću neophodna su investicija. Procijenjene troškove treba uključiti u višegodišnji proračunski plan / godišnji proračun JLS-a.</i></p>
<p>7. Osigurati pristupačnost, uključenost i sigurnost</p>	<p><i>JLS-i moraju osigurati da barijere pristupačnosti nisu prepreka smislenom sudjelovanju, kako bi se čuli različiti glasovi.</i></p> <p><i>Treba osigurati pristupačnost svim dionicima i građanima (npr. osobama s invaliditetom i drugim ranjivim skupinama i dr.), kako se ne bi ograničavao dijalog. Treba unaprijed formulirati kriterije za pristupačnost i za uravnoteženu zastupljenost svih zainteresiranih.</i></p> <p><i>Pristupačnost - Pri odabiru prostora u kojem će se savjetovanje provesti treba voditi računa da tom prostoru mogu pristupiti svi zainteresirani građani i u kojem će se osjećati ugodno.</i></p> <p><i>Vrijeme - Treba izbjegavati termine kada većina građana radi, kako bi se što više građana moglo odazvati. Treba izbjegavati i razdoblja kada je veliki broj građana na godišnjem odmoru.</i></p> <p><i>Uključenost - Bitno je da informacija dođe do što više građana i da ih se potakne na sudjelovanje. Objava na oglasnoj ploči i web stranici JLS-a nije dovoljna da vijest dođe do šireg kruga ljudi. Preporuka je informirati građane i preko društvenih mreža, medija, obilaska škola ako su ciljane publika mladi pa čak i dijeljenjem letaka na frekventnim lokacijama (trgovi, tržnice i dr.) koristeći usluge volontera. Informacije moraju biti jasne i razumljive.</i></p> <p><i>Sigurnost - Tijekom provođenja javnih konzultacija treba se osigurati jasna i transparentna komunikacija, kako bi se sudionici osjećali pozvani slobodno dati svoje mišljenje i prijedloge.</i></p>

<p>8. Razmotriti sve prijedloge, primjedbe i mišljenja tijekom javne rasprave te, po potrebi, promijeniti prijedlog prostornog plana i ponoviti javnu raspravu</p>	<p><i>Ako tijekom javne rasprave temeljem Zakona o prostornom uređenju JLS zaprimi, a zatim i prihvati primjedbe, prijedloge i mišljenja o prostornom planu zbog kojih nova rješenja nisu u skladu s programskim polazištima iz odluke o izradi prostornog plana, JLS je dužna provesti ponovnu javnu raspravu (čl. 104. Zakona).</i></p> <p><i>Ponavljanje javne rasprave zasigurno je bolje rješenje nego neprihvatanje i neuvažavanje bitnih prijedloga zainteresirane javnosti.</i></p> <p><i>Metode ranog uključivanja javnosti u postupke izrade prostornih planova doprinose uvažavanju i uključivanju relevantnih primjedbi, mišljenja i prijedloga javnosti u prijedloge prostornih planova koji se daju u javnu raspravu. One umanjuju vjerojatnost da će doći do potrebe za ponavljanjem javne rasprave o prostornom planu.</i></p>
<p>9. Redovno provoditi jasne i transparentne javne pozive za prikupljanje inicijativa/iskaza interesa za izmjenu i dopunu ili izradu nove prostorno planske dokumentacije</p>	<p><i>JLS-ovi trebaju temeljem Zakona o prostornom uređenju (čl. 85.) u svrhu prikupljanja inicijativa za izradu odnosno izmjenu prostornog plana objaviti javni poziv.</i></p> <p><i>JLS-ovi dionicima lokalne zajednice trebaju omogućiti podnošenje inicijativa/iskazivanje interesa na jednostavan i razumljiv način.</i></p>

Primjerice, Grad Pula objavio je u rujnu 2022. [Javni poziv za prikupljanje inicijativa/iskaz interesa za izmjenu i dopunu ili izradu nove prostorno planske dokumentacije](#), u okviru aktivnosti vezanih uz najavljeno pokretanje izmjena i dopuna, prije svega, PPUG-a te GUP-a grada Pule.

I Grad Našice je također 2022. uputio [Poziv zainteresiranim građanima i pravnim osobama za davanje prijedloga V. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja grada](#).

Smjernice izradile: Dunja Mickov, Zelena Istra; Lidija Pavić-Rogošić, ODRAZ

Suradnici: Lucija Jusup, Udruga gradova u RH; Mario Munta, Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu

O projektu SUSTINEO

Svrha projekta je doprinijeti jačanju kapaciteta za zajedničko djelovanje i umrežavanje ciljnih skupina - organizacije civilnog društva, jedinice lokalne samouprave i javne znanstvene institucije; stvoriti zagovaračku mrežu koja će sustavno djelovati u zagovaranju i provedbi održivog razvoja (OR); istražiti područja bitna za sustavnu provedbu OR-a u Hrvatskoj te dati smjernice za kvalitetnije oblikovanje javnih politika vezanih uz OR.

Tijekom projekta provedena su tri znanstvena istraživanja o temama vezanim za različite aspekte održivog razvoja (održiva urbana mobilnost, uloga lokalnih akcijskih grupa u poticanju lokalnog razvoja u ruralnim zajednicama te socijalne inovacije), koja su poslužila za izradu smjernica za kvalitetnije oblikovanje javnih politika vezanih uz OR.

Više o projektu na odraz.hr.

Financiranje: Europski socijalni fond 2014.-2020. - Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada

Ukupna vrijednost projekta: 3.473.996,69 kn

Trajanje: 28. listopada 2020. - 27. listopada 2023.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Sadržaj teksta isključiva je odgovornost ODRAZ-a.

LITERATURA

- Musa A., Vidačak I., Volmut I., Pernar S. (2016.), Priručnik za provedbu savjetovanja s javnošću za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Zagreb, Povjerenik za informiranje
- Pavić - Rogošić L. (2021., II. izmijenjeno izdanje), Naša zajednica naša odgovornost, ODRAZ
- Pavić - Rogošić L. i dr. (2012.), Kako organizirati savjetovanje s javnošću o pitanjima prometa i kretanja, ODRAZ
- Vorberger K. i dr. (2017.), suDjeluj na lokalnoj razini! Kako građani mogu sudjelovati u boljem upravljanju prirodnim resursima, ODRAZ
- Bardet C. (2012., prijevod), Priručnik za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću, Ured za udruge Vlade RH
- Malatestinić I. (21011.), Lokalni proračun i uključivanje javnosti u proces njegovog donošenja, Udruga gradova u RH
- Ur. Lendić Kasalo V. (2010.), Smjernice za primjenu Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata; Ured za udruge RH
- Guidelines for Citizen Participation Processes, (2022.) OECD
- Henjak, M. Munta i A. Kekez (2022) Istraživanje javnog mnijenja o energetskej tranziciji, održivom razvoju, politici upravljanja otpadom te politici zaštite okoliša u Hrvatskoj. Baza podataka. projekt SUSTINEO